

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Petra Mikeše a soudců Milana Podhrázkého a Jitky Zavřelové v právní věci žalobkyně: **Z. Š.**, zast. Mgr. Simonou Pavlicovou, advokátkou se sídlem 8. pěšího pluku 2380, Frýdek-Místek, proti žalovanému: **Městský úřad Frýdlant nad Ostravicí**, se sídlem Náměstí 3, Frýdlant nad Ostravicí, ve věci ochrany před nezákonným zásahem žalovaného, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 14. 1. 2021, čj. 22 A 95/2020-10,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalovaný vydal dne 12. 8. 2019 rozhodnutí sp. zn. MUFO 23468/2019, kterým dle zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, rozhodl o vrácení zaplacených správních poplatků. Toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 14. 8. 2019. Dne 3. 8. 2020 žalobkyně (dále „stěžovatelka“) podala podnět k zahájení přezkumného řízení dle zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „spr. ř.“). Žalovaný neshledal důvody k plnému vyhovění podnětu stěžovatelky ve smyslu § 95 odst. 2 spr. ř., a proto dne 7. 9. 2020 předal podnět Krajskému úřadu Moravskoslezského kraje. V neshledání důvodů pro postup dle § 95 odst. 2 spr. ř. spatřovala stěžovatelka nezákonný zásah, který napadla žalobou u Krajského soudu v Ostravě.

[2] Krajský soud žalobu odmítl v záhlaví uvedeným usnesením. Uvedl, že z dlouhodobé judikatury správních soudů vyplývá, že soukromá osoba nemá na zahájení řízení z moci úřední veřejné subjektivní právo, proto nemohlo dojít k zásahu do veřejných subjektivních práv stěžovatelky a tvrzený zásah nemůže být zásahem ve smyslu soudního řádu správního, a proto chybí podmínka plausibilního tvrzení nezákonného zásahu.

II. Obsah kasační stížnosti

[3] Stěžovatelka v kasační stížnosti namítala, že se krajský soud odchýlil od názoru vysloveného v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2019, čj. 2 As 199/2018-37. Stěžovatelce svědčí veřejné subjektivní právo na postup dle § 95 odst. 2 spr. ř., proto krajský soud neměl její žalobu odmítnout, ale věcně ji projednat.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[4] Dle § 95 odst. 2 spr. ř. platí, že *jestliže podnět k přezkumnému řízení dal účastník, může přezkumné řízení provést správní orgán, který přezkoumávané rozhodnutí vydal, pokud plně vyhoví účastníkovi, který podnět uplatnil, a jestliže tím nemůže být způsobena újma žádnému jinému účastníkovi, ledaže s tím všichni, jichž se to týká, vyslovili souhlas. Jinak předá věc k provedení přezkumného řízení nadřízenému správnímu orgánu.*

[5] V posuzované věci je sporné, zda stěžovatelka má veřejné subjektivní právo na to, aby správní orgán na základě podaného podnětu k přezkumnému řízení plně vyhověl takovému podnětu. Otázkou, za jakých podmínek se lze domoci ochrany proti nezahájení správního řízení z moci úřední, se v nedávné době zabýval i rozšířený senát v rozsudku ze dne 26. 3. 2021, čj. 6 As 108/2019-39, č. 4178/2021 Sb. NSS. V tomto rozsudku se zabýval i závěry vyplývající ze stěžovatelkou uváděného rozsudku sp. zn. 2 As 199/2018-37.

[6] Rozšířený senát vyslovil následující závěr: „*Ten, kdo tvrdí, že je dotčen na svém hmotném právu faktickou nečinností stavebního úřadu, který v rozporu s § 129 odst. 2 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu nezačal řízení o odstranění nepovolené stavby (nepovolené terénní úpravy), se může bránit proti takové faktické nečinnosti správního orgánu žalobou na ochranu před nezákonným zásahem (§ 82 násl. s. ř. s.). Vyhoví-li soud takové žalobě, určí, že nezačal řízení z moci úřední je nezákonným zásahem a současně přikáže stavebnímu úřadu zahájit řízení podle § 129 odst. 2 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu.*“ Nově tak připustil možnost domoci se soudní ochrany před nezačlením řízení z moci úřední, avšak to pouze za splnění dvou komplexů podmínek.

[7] V prvním komplexu podmínek (body 82 – 84 citovaného rozsudku rozšířeného senátu) jde o to, aby soudní ochrana byla přiznána pouze žalobci, jehož veřejné hmotné právo je ohroženo v důsledku nečinnosti správního orgánu, který v rozporu se zákonem nezačal řízení z moci úřední. Rozšířený senát vysvětlil, že žalobní legitimaci pro podání zásahové žaloby nemá ten, kdo by se nemohl bránit žalobou proti rozhodnutí podle § 65 odst. 1 s. ř. s., které eventuálně z takto započatého správního řízení může vzejít.

pokračování

[8] Druhým komplexem podmínek (body 85 – 86) je, že nesmí existovat „žádné jiné správní řízení ani žádný jiný moment, kdy osoba v minulosti mohla nebo teprve v budoucnu bude moci chránit své subjektivní hmotné právo v rámci veřejné správy nebo žalobou před správním soudem (buď jako účastník správního řízení, nebo jako osoba, která sice dle zákona nebyla účastníkem řízení, ovšem proti rozhodnutí má právo podat žalobu podle § 65 odst. 1 s. ř. s.). Je nerozhodné, zda takovou ochranu využila. Tato podmínka proto vylučuje, aby zásahovou žalobu úspěšně podala osoba, která např. nevyužila (nebo sice využila, ale bez úspěchu) opravné prostředky k ochraně svého subjektivního práva, případně soudní ochranu proti rozhodnutí, které z takového řízení vzešlo.“ Pro právě posuzovanou věc je podstatný tento druhý komplex podmínek. Rozšířený senát k tomu dále výslovně uvedl, že „*nic se tedy nemění např. na judikatuře, která nepřipouští soudní ochranu proti nezahájení přezkumného řízení. Přezkumné řízení slouží výlučně ochraně zákonnosti, k ochraně subjektivního práva mají adresáti správního rozhodnutí k dispozici opravné prostředky, případně – pokud nebyli ve výjimečných případech dle zákona účastníky správního řízení – mohou proti rozhodnutí podat žalobu podle § 65 odst. 1 s. ř. s.*“

[9] Rozšířený senát tedy výslovně uvedl, že se není možné domáhat ochrany proti nezahájení přezkumného řízení. Proti rozhodnutí žalovaného sp. zn. MUFO 23468/2019 o vrácení poplatku totiž mohla minimálně podat žalobu dle § 65 odst. 1 s. ř. s. bez ohledu na to, zda je či není přípustný opravný prostředek na úrovni správních orgánů, což stěžovatelka spороvala ve svém podnětu k přezkumnému řízení.

[10] Z výše uvedených důvodů nemohlo být nezahájení přezkumného řízení zásahem do veřejných subjektivních práv stěžovatelky, neboť se jedná ryze o dozorcí prostředek veřejné správy, přičemž stěžovatelka měla jinou možnost obrany proti původnímu rozhodnutí. Krajský soud tak rozhodl správně, jestliže její žalobu odmítl.

IV. Závěr a náklady řízení

[11] Nejvyšší správní soud kasační stížnosti nepřisvědčil, proto kasační stížnost dle věty poslední § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 větu první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka v soudním řízení úspěch neměla, proto dle uvedených ustanovení nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, nevznikly v řízení žádné náklady.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně 19. srpna 2021

Petr Mikeš
předseda senátu